Secretariaat:
Schoener 1, 1625 CT Hoorn

Stichting Vrienden van de begraafplaats Keern teHoorn

www.oudhoorn.nl/vriendenKeern
vriendenkeern@hotmail.com
NL 86 RABO 0344945154
KVK 75453673

NIEUWSBRIEF nummer 6 september 2021

Een speciaal nummer om verslag te doen van Open Monumenten Dag 2021

Voor het eerst is op initiatief van het bestuur van de Vrienden de begraaf-plaats als een van de te bezoeken monumenten aangemeld en uitgekozen. De dag startte met een bijzondere handeling. Er waren al heel wat mensen verzameld, toen voorzitter Herman Kaptein iedereen welkom heette. Natuurlijk herkent een ieder Albert de Graaf. Zijn foto bij het ingestorte graf van Carbasius kan worden beschouwd als het startsein voor de activiteiten voor het herstel van de begraafplaats. Bestuurslid John Lamers was gelukkig ook aanwezig compleet met nieuwe knie en een tijdelijke stok.

Voor degenen die er niet bij konden zijn en voor wie het nog eens na wil lezen, volgen hierna de toespraken en het gedicht. Frans van Iersel heeft veel mooie foto's gemaakt die deels in deze nieuwsbrief zijn opgenomen, plaatjes bij praatjes.

Herman Kaptein

Welkom, welkom allemaal. Speciaal onze burgemeester, gemeentebestuurders, mensen van Erfgoed, nabestaanden, vrienden en anderen met een hart voor deze oude begraafplaats, die al sinds 1830 hier is ingericht.
In 2019 is op de vraag van Team Erfgoed een aantal mensen bij elkaar gaan zitten en zij

hebben de stichting Vrienden van de begraafplaats Keern opgericht. Want Vrienden had deze begraafplaats wel nodig. En vooral ook waren er vrijwilligers nodig, die van wieden en schoffelen houden. Een mooi voorbeeld is de begraafplaats aan de Drieboomlaan waar al sinds jaar en dag een vaste ploeg de begraafplaats onderhoudt. We kunnen wel zeggen dat wij ze daarin gevolgd zijn.
Er is een vaste ploeg op woensdagmorgen, die op de knieën het hardnekkige onkruid te lijf gaat, stenen rechtop zet en verrassende ontdekkingen doet. Er blijkt zegen op dit werk te rusten: op woensdag is het bijna altijd goed weer en meestal niet te heet.
In een vrij korte tijd is ondanks corona of misschien zelfs dankzij corona veel werk verzet. NLdoet-dag op 29 mei was een hoogtepunt; zoveel vrijwilligers aan de slag en vooral veel jonge mensen. Voor scholieren die een maatschappelijke stage zochten, was het een mooie gelegenheid. De meeste van hen waren nog nooit op een begraafplaats geweest. Dat geldt overigens voor veel meer mensen in Hoorn.

Toen in september 2020 de muur werd onderbroken voor de herbouw van de poort en het hek hebben velen verrast opgekeken. “Ik heb nooit geweten, dat achter die oude muur een begraafplaats lag.”
Hoewel de begraafplaats altijd open is, is het vandaag een goede gelegenheid om eens te komen kijken naar wat er achter de muur verscholen ligt. Het nieuwe hek op de plaats van de oude toegang biedt een mooie blik over de begraafplaats en het kapelletje. De belangstelling is inmiddels al duidelijk toegenomen en hopelijk wordt de begraafplaats voor steeds meer mensen een plek voor rust en bezinning.
Over wie er hier liggen, proberen vrijwilligers een beschrijving te maken: welke personen waren het, wat was hun geschiedenis en zijn er relaties met andere begravenen. Dat heeft al verrassende verhalen opgeleverd.
Het feit dat het aanzien van de begraafplaats wordt verbeterd heeft nabestaanden gestimuleerd het graf van hun familieleden te laten opknappen. Dat draagt bij aan een positieve beleving van het geheel.
Kortom: vrijwilligers zijn druk bezig en in samenwerking met de gemeente zijn er al verbeteringen aangebracht. Er staan nog de nodige plannen op stapel. Alle vrijwilligers die een bijdrage leveren wil ik bij deze graag even in het zonnetje zetten en heel hartelijk danken.
Tevens wil ik onze dank uitspreken voor de fijne samenwerking met Vereniging Oud Hoorn, Kerkmeijer - de Regt Stichting en Stichting Stadsherstel Hoorn en hun financiële bijdragen.
Verder zijn er financiële bijdragen ontvangen van de gemeente Hoorn, het Prins Bernhard Cultuurfonds, Rabobank coöperatie, Oranjefonds, Vrienden en donateurs.
Onze dank gaat ook naar Vrijwilligerspunt voor de werving van vrijwilligers.
Wij zijn zeer vereerd met de aanwezigheid van de burgemeester, die nu het nieuwe hek voor altijd zal sluiten.

Toespraak van de burgemeester

Fijn dat u er allemaal bent op deze monumentendag en u zult vast niet alleen hier zijn, maar misschien ook andere plekken bezoeken, mooie plekken in onze stad.

Vandaag is het wel een bijzonder moment dat we hier met elkaar kunnen zijn op de begraafplaats Keern, de oudste begraafplaats in Hoorn, 1831 in gebruik genomen. Sinds 1969 worden hier geen mensen meer begraven; alleen nog af en toe bijgezet en ik heb begrepen dat dat de afgelopen maanden ook weer gebeurd is.
Het was hier wel sterk verloederd geraakt. Toen ik hier een jaar of zes geleden was samen met wethouder Michiel Pijl, nu collega van Drechterland, was ik tijdelijk wethouder Cultuur en schrok ik mij eigenlijk wezenloos, toen ik het zag. Cor was er bij en Rita was er bij.
We hebben toen tegen elkaar gezegd: Hoe kunnen we er voor zorgen dat dit weer een waardevolle plek wordt ook om te bezoeken? Want zoals Herman al zei: het was hier betrekkelijk gesloten en het kan een groene oase worden.

En ook in de wetenschap dat hieromheen in de komende tijd ontzettend veel gaat gebeuren. U weet wel, de ontwikkeling van de Poort van Hoorn en dat misschien op bepaalde plekken het er niet groener op wordt. En dan kan dit juist van een heel grote toegevoegde waarde zijn, als we serieus met elkaar de schouders eronder zetten en het leefklimaat hier de komende jaren echt stevig gaan verbeteren.
En ik ben dan ook bijzonder trots op dat Pieter Meijers en zijn mensen van Erfgoed en ook de afdeling beheer van de gemeente met vrijwilligers de handschoen hebben opgepakt en al een groot aantal zichtbare verbeteringen heeft aangebracht en dat is prachtig om te komen tot een mooie waardevolle rustplek, een oase van rust in de stad.

In 2017 is al een aantal grafmonumenten aangewezen als gemeentelijk monument en de inzet van die bescherming is vooral behoud van het monumentale beeld van de begraafplaats. Geconsolideerd verval. Dat is een term binnen erfgoed, waarin men zegt nou niet spik en span. We gaan niet alle grafplaatsen helemaal oppoetsen, maar je mag ook wel laten zien dat het een uitstraling heeft van authenticiteit. De tijd heeft er tenslotte ook zijn grip op gehad en dat mag je ook blijven zien. Dus geconsolideerd verval, maar dan wel, en dat zal de komende tijd gebeuren, dat een aantal grafstenen zal worden hersteld, zodat het ook weer mooi uitziet. Er is een stichting opgericht om het goed te kunnen waarborgen en die er ook voor zorgt dat vrijwilligers enthousiast bezig blijven om alles te doen om deze plek mooi te laten blijven.
De ijzeren poort. Ik ga straks gevolg geven aan verzoek van Herman om die te sluiten. De meeste burgemeesters openen dingen of knippen linten door. Ik mag nu de poort sluiten, niet omdat u er niet meer in kan, want het is de bedoeling dat het een openbare plek blijft en toegankelijk blijft. Maar goed, dit hek zal wel gesloten worden en als u straks hier voor het Keern staat kunt u naar binnen kijken en als u die kant op kijkt ziet u wat een geweldig mooi uitzicht u heeft op deze fantastische plek in de stad.

Ik wil ook iets geven. We zijn nog niet helemaal klaar, maar als gemeentebestuur willen we de vrijwilligers iets geven waardoor je op een mooie plek kan zitten. Aan stichting Vrienden van de begraafplaats Keern te Hoorn gaat de gemeente nog twee Engelse parkbanken ter beschikking stellen waarop mensen kunnen zitten en in nader overleg met de stichting zal er een goede plek op de begraafplaats worden gevonden.

Dit wil ik, voordat ik de poort sluit, overhandigen. Dank voor uw aandacht, ik wens u allen nog een heel fijne dag toe en bezoek ook nog andere mooie plekken in de stad.

Gebroederlijk zijn de burgemeester en de voorzitter naar het openstaande hek gelopen en hebben dat voor altijd dicht gedaan. Het hek aan de kant van het Dampten is echter altijd open.

Herman was zeer verguld met het cadeau van de gemeente en hij bedankte de burgemeester met de woorden:

Hartelijk dank, burgemeester voor uw mooie woorden en vooral voor het cadeau dat u de begraafplaats hebt aangeboden. Het is prachtig dat bezoekers op de banken kunnen plaatsnemen, kunnen genieten van de sfeer en zo tijd kunnen vinden voor overpeinzingen.

En we hebben deze anderhalf jaar gemerkt dat ondanks het feit dat de begraafplaats officieel al meer dan 50 jaar gesloten is behoudens bijzettingen, deze nog steeds een belangrijke rol speelt in de harten van nabestaanden. Er komen regelmatig mensen langs die trouw de graven van familieleden bezoeken, ook al zijn die meer dan zestig jaar geleden overleden. Men komt op de verjaardag van een zusje of een broertje, die eerder overleden waren dan zij geboren zijn en die zij dus nooit hebben gekend. Speciaal op de verjaardag van de kinderen waarvan de graven geruimd of verplaatst zijn, speelt het carillon. U kunt het gaan horen.

Laatst stonden ouders met hun jonge kinderen bij de graven van twee kinderen, die in de jaren zestig zijn verdronken. De ouders vertelden hun kinderen dat dat broertje en zusje van hun opa waren en knoopten daar meteen de waarschuwing aan vast om voorzichtig te zijn bij het water.
Kort geleden lag er op het gras, waar vroeger graven hebben gelegen die geruimd zijn, een boeketje bloemen, kennelijk op de plek waar het graf van moeder is geweest. “Gefeliciteerd lieve (schoon)moeder. We missen je nog altijd”, en dan de namen.

Daaruit blijkt dat deze oude begraafplaats nog steeds een plek van levende herinnering is die in ere moet worden gehouden.
De QR code. Het is voor bezoekers van belang om, als zij hier binnen komen, het graf van hun familie te kunnen vinden. Daar is een prima hulpmiddel voor : een QR-code die toegang geeft tot de namenlijst en

de locatie aanduidt.
We kunnen nu helaas nog niet een voorproefje laten zien, maar beloofd, het gaat binnenkort gebeuren als de informatieborden geplaatst worden.

Nu gaan we luisteren naar het gedicht van onze stadgenoot Levi Noë. Hij heeft dat speciaal voor deze gelegenheid geschreven.

Levi Noë is geboren in 1991. Hij is een rapper en verhalenverteller, afkomstig uit Hoorn. Zijn muziek is een frisse combinatie van hiphop gemixt met Spoken Word. Hij is zorgverlener in de gehandicaptenzorg en zijn interesse ligt voornamelijk in de stimulerende tijdsbesteding voor cliënten met een verstandelijke beperking. Verder is hij schrijver, docent, spreker in het openbaar en muzikant.

Hij begint met: Ik ben een van de jongeren die nog nooit van deze plek gehoord had tot ik door Rita gebeld werd en ben hier naartoe gegaan. Ik heb eens gekeken wat voor bijzondere plek dit eigenlijk is. En burgemeester, ik miste inderdaad een bankje om rustig poëzie te kunnen maken. Ik ben blij dat dat er gaat komen.
Ik heb speciaal een gedicht geschreven over deze begraafplaats.

GEDICHT

Bij de sluiting van het nieuwe hek op 11 september 2021

Wanneer de poorten richting de hemel gesloten zijn en er alleen herinneringen aan over blijven.
Als het leven niet meer ademt en de jaren niet meer tellen
zijn het de stenen op de graven die de verhalen van het verleden gaan vertellen.

Vroeger was daar een brug en daarnaast lag een sloot en als je tijd dan was gekomen dan werd je door de twee pilaren naar binnen gedragen en kraakte de kiezelstenen bij het lopen op het grind.
En de bomen die er omheen stonden die vingen de wind van het verdriet op.
Als tranen over je wangen ontsnappen en stilstaan bij de dood.
Dan is dat wat er zich tussen hemel en aarde bevindt bij een afscheid van een persoon.

Lege stenen zonder namen zijn geen graven zonder levens.
Want al zijn de tekens langzaamaan gaan vervagen zijn hun lichamen hier gebleven.
En wanneer de zon op de kapel staat, en daarna de bel gaat,
daar waar het carillon speelt op de verjaardag van een overleden kind.
Omdat ook zij niet mogen worden vergeten.

Want wie je bent blijft voor altijd. En als iets dat al zo lang bestaat er nog is.
Dan wordt herdenken bezoeken waarop we denken aan vroeger.
Zolang de dag en de nacht er nog zijn omdat de natuur dat beslist.
Waar we op momenten als deze een mens niet vergeten
om wie die was maar van wat er sinds hun vertrek van de plek is overgebleven.

Hij heeft dit op indrukwekkende wijze voorgedragen en in feite zijn debuut als stadsdichter gemaakt. Wij willen graag meer van hem horen.

Voorzitter Herman Kaptein sloot het officiële deel af met

> Levi, hartelijk dank.
>
> Ik denk dat je de sfeer heel goed getroffen hebt. Een bloemetje om onze dankbaarheid te onderstrepen. We wensen veel succes in je carrière als dichter en hopen nog vele mooie gedichten te kunnen lezen.
> Het staat u vrij om zelf rond te lopen, zich aan te melden als Vriend of vrijwilliger, papieren liggen op tafel.
> U kunt ook met iemand meegaan die u de speciale plekken zal wijzen en iets over de geschiedenis zal vertellen. Meldt u dan even bij een van de personen met een badge.
> Rest mij om de commissie Open Monumentendag te danken voor het feit dat we mogen deelnemen en u allen een fijne dag toe te wensen.

Een spatje regen of zelfs een forse bui hield mensen niet tegen om zich aan te sluiten bij een van de rondleidingen of zelf over de begraafplaats te dwalen. Er zijn veel verhalen te vertellen en ook nog te ontdekken. Vaak vroeg men naar het graf van de familie Siemensma, het gezin, vader, moeder en zes kinderen die omkwamen bij een brand in de Merensstraat. Vorige week verscheen daarover een artikel in de krant.
Heel wat mensen meenden dat hier ook de Joodse begraafplaats was. Die is in 1968 van de Westersingel verplaatst naar de Berkhouterweg.

Aan het aantal bezoekers, ruim 250, en hun vragen, aanmeldingen als vrijwilliger voor het onderhoud en de geschiedschrijving valt te lezen dat het een geslaagde dag is geweest. En volgend jaar graag weer.

Speciale dank aan Frans van Iersel.

Rita Lodde-Tolenaar september 2021